

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 152/2013-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. B. F., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach a jeho uznesením sp. zn. 7 CoE 157/2011 z 12. septembra 2012 v spojení s postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves a jeho uznesením sp. zn. 8 Er 496/2008 z 19. júla 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. decembra 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou

namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a zákazu diskriminácie zaručeného čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) a jeho uznesením sp. zn. 7 CoE 157/2011 z 12. septembra 2012 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“) v spojení s postupom a uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 Er 496/2008 z 19. júla 2011 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie okresného súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Sťažovateľka poskytla na základe zmluvy úvere uzavretej s dlžníkom úver, ktorý bol tento povinný vrátiť podľa podmienok dojednaných v úverovej zmluve. Po zročnosti pohľadávky a v nadväznosti na rozhodcovskú doložku v úverovej zmluve bolo sťažovateľkou začaté rozhodcovské konanie pred ňou zvoleným rozhodcovským súdom – spoločnosťou S., a. s., B., ktorého rozsudok mal byť relevantným exekučným titulom v exekučnom konaní vedenom okresným súdom. Okresný súd ako súd exekučný rozhodol napadnutým rozhodnutím (pozri bod 1) o prebiehajúcom exekučnom konaní/exekúcii tak, že exekúciu vyhlásil za neprípustnú a následne ju zastavil. Napadnuté rozhodnutie okresného súdu bolo druhostupňovým krajským súdom v odvolacom konaní potvrdené ako vecne správne, a to predovšetkým z dôvodu, že oba sudy vyhodnotili rozhodcovskú doložku zakladajúcu právomoc zvoleného rozhodcovského súdu na konanie za nekalú zmluvnú podmienku, ktorá v spojení s ďalšími nekalými podmienkami obsiahnutými v zmluve o úvere ako spotrebiteľskej zmluve spôsobovala značnú nerovnováhu v právnom postavení dlžníka ako spotrebiteľa a sťažovateľky ako silnejšej zmluvnej strany v dôsledku aplikácie noriem spotrebiteľskej legislatívy.

3. Argumentáciu sťažovateľky v podanej sťažnosti možno zhrnúť do niekoľkých rovin.

3.1 V prvej rovine sťažovateľka atakuje samotnú právomoc okresného súdu ako súdu exekučného v exekučnom konaní preskúmať exekučný titul, ktorým bol rozsudok rozhodcovského súdu, keď tvrdí, že „*Všeobecný súd vo veci sťažovateľa/sťažovateľa nebol povinný zaoberať sa skúmaním, či príslušné deklaratórne rozhodnutie rozhodcovského súdu bolo vydané v súlade s platnými predpismi. Aj keby bolo pravdou to, čo v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol všeobecný súd, nemalo by to vplyv na vyššie uvedené tvrdenie a to preto, že v čase, keď došlo k vydaniu rozhodnutia rozhodcovského súdu, Slovenská republika bola právnym štátom, a preto žalovanému (dlžníkovi) nič nebránilo využiť možnosť podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku príslušnému všeobecnému súdu.*“. Ďalej poukázala na to, že „... *právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu, účinky rozhodcovského rozsudku majú ten dôsledok, že exekučný súd musí s takýmto rozsudkom nakladať rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu. ... rozsudkom rozhodcovského súdu je exekučný súd viazaný rovnako, ako je viazaný rozsudkom všeobecného súdu (ust. §159 ods. 2 OSP).*“.

3.2 V druhej rovine poukázala na závažné procesné pochybenie v postupe okresného a krajského súdu, ktoré tieto oba súdy mali postupovať v rozpore s § 57 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Exekučný poriadok“), k čomu argumentovala, že „*Prvostupňový súd... nedodržel... procesný postup upravený v... ustanovení § 57 ods. 5 veta druhá Exekučného poriadku a odňal tak oprávnenému možnosť konať pred súdom. Súd nenariadil ústne pojednávanie a tento nedostatok nekorigoval ani súd druhého stupňa! Ak by aj bolo pravdou, že rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo vydané skôr, ako bolo citované ustanovenie súčasťou Exekučného poriadku (t. j. pred účinnosťou zákona č. 230/2012 Z. z.), na argumentácii a legitímite námietky oprávneného to nič nemení, pretože podľa prechodných ustanovení je nutné postupovať podľa Exekučného poriadku v znení zákona č. 230/2012 Z. z. aj v prípade exekučných konaní začatých pred jeho účinnosťou. Odvolací súd*

rozhodne mal napadnuté uznesenie v súlade s ustanovením § 221 ods.1 písm. f), O. s. p. zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie.“.

3.3 V ďalšom sťažovateľka namieta v postupe napadnutých všeobecných súdov, že nepredložili vec Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) na konanie o prejudiciálnej otázke, keď poukazuje na to, že *«Vzhľadom na požiadavky jednotnej aplikácie a jednotnej interpretácie únieového práva je potrebné text únieového predpisu skúmať vo všetkých jeho úradných jazykových verziách a vziať do úvahy skutočný úmysel zákonodarcu a cieľ samotného predpisu. Pokiaľ je výklad ustanovenia práva Únie v jednotlivých jazykových verziách odlišný, musí byť toto ustanovenie vykladané podľa všeobecného významu a cieľa právnej úpravy, ktorej je súčasťou. Tvrdíme, že súd sa nijako nevysporiadal s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS a nijako nezdôvodnil prečo považuje rozhodcovskú doložku za neprijateľnú podmienku v zmluve o úvere. Máme za to, že v danom prípade je nutné požiadať o výklad pojmu „nekalá zmluvná podmienka“ v kontexte tohto sporu Súdny dvor európskej únie.».*

4. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej v záhlaví tohto rozhodnutia označených práv postupom a napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu, zruší napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu a veci vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti

o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.A

K namietanému porušeniu označených základných práv a slobôd napadnutým rozhodnutím okresného súdu

7. V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov

verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

8. Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutie okresného súdu, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti tomuto bolo možné podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok (čo sťažovateľka aj využila), a preto ňou podanú sťažnosť v tejto jej časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.B

K namietanému porušeniu označených základných práv a slobôd napadnutým rozhodnutím krajského súdu

9. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

10. Ústavný súd po preskúmaní predmetu tejto sťažnosti a v kontexte aj svojich zistení dospel k záveru, že použitá argumentácia sťažovateľky v podanej sťažnosti je v podstate totožná s jej právnou argumentáciou, ktorú použila v stovkách predošlých sťažností, ktorými sa ústavný súd už zaoberal v uplynulom období a v ktorých atakovala právne závery všeobecných súdov vo vzťahu k právnemu posudzovaniu rozhodcovských doložiek ako nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách vrátane posúdenia zmlúv

o úvere koncipovaných formulárovou formou ako spotrebiteľských zmlúv v nadväznosti na podmienky v nich uvedené. Vzhľadom na totožnosť tak v osobe sťažovateľky, ako aj totožnosť v použitej právnej argumentácii a skutkových okolnostiach, ktoré boli podstatné pre ustálenie záverov všeobecných súdov aj v prípadoch predošlých, ústavný súd dospel k záveru, že vzhľadom na to, že sťažovateľke sú známe dôvody odmietnutia sťažností v obdobných prípadoch a ustálený právny názor ústavného súdu na danú právnu problematiku v závislosti od predmetu napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov a ňou použitej argumentácie bez relevantných zmien, nie je potrebné uvádzať tie isté dôvody odmietnutia, ako to je aj v prípade tejto sťažnosti. Vzhľadom na uvedené sa preto ústavný súd plne stotožňuje s odôvodnením svojich predchádzajúcich rozhodnutí (napr. č. k. I. ÚS 379/2012-19 z 22. augusta 2012, č. k. I. ÚS 381/2012-26 z 22. augusta 2012, I. ÚS 220/2011-16 z 9. júna 2011...), ktoré skončili odmietnutím podobných a opakujúcich sa sťažností sťažovateľky z dôvodov tam uvedených. Ústavný súd v takýchto a obdobných prípadoch nemá dôvod meniť svoje už ustálené právne názory, a preto v podrobnostiach odkazuje na svoje už citované svoje rozhodnutia.

11. K námietke sťažovateľky spočívajúcej v rozhodovacej činnosti tak okresného súdu, ako aj krajského súdu v rozpore s § 57 ods. 5 Exekučného poriadku (pozri bod 3.2) ústavný súd uvádza, že novelizácia Exekučného poriadku zavedená zákonom č. 230/2012 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „novelizácia Exekučného poriadku“), zaviedla povinnosť prvostupňového súdu rozhodujúceho o vyhlásení exekúcie za neprípustnú pre iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, nariadiť vo veci pojednávanie. Táto povinnosť sa v zmysle obsahu dôvodovej správy k novelizácii Exekučného poriadku má vzťahovať na konanie prvostupňového, nie druhostupňového súdu, pričom napadnuté rozhodnutie okresného súdu bolo vydané 19. júla 2011, teda v čase pred účinnosťou sťažovateľkou namietanej novelizácie Exekučného poriadku.

12. Povinnosť krajského súdu ako súdu odvolacieho v odvolacom konaní v zákonom uvedených prípadoch nariadiť pojednávanie vyplýva z § 214 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Z ďalšieho znenia § 214 OSP, a to § 214 ods. 2 OSP, vyplýva fakultatívna, a nie obligatórna povinnosť odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie. Vzhľadom na túto skutočnosť podľa názoru ústavného súdu aj za podmienky účinnosti novelizácie Exekučného poriadku účinnej od 9. augusta 2012 bolo v kontexte citovanej právnej úpravy na samotnom rozhodnutí krajského súdu ako súdu odvolacieho za predpokladu potvrdenia prvostupňového rozhodnutia z vecnej stránky ako rozhodnutia správneho, či nariadi alebo nenariadi pojednávanie na prejednanie odvolania. V prípade jeho nenariadenia sa tak podľa názoru ústavného súdu krajský súd nedopustil porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Na doplnenie a podporu svojej argumentácie ústavný súd poukazuje aj na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadrený napr. v uznesení sp. zn. 6 Cdo 1/2012 z 21. marca 2012, podľa ktorého v štádiu exekučného konania, pri ktorom všeobecný súd skúma, či exekučný titul je alebo nie je v rozpore so zákonom podľa ustanovení Exekučného poriadku, sa vychádza z exekučného titulu, pričom v tomto štádiu všeobecný súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 OSP) vzhľadom na to, že postačuje, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu vrátane do neho založených listín. Ústavný súd uvedený právny názor považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľný, a preto hodnotí aj túto námietku sťažovateľky za neopodstatnenú.

14. K sťažovateľkou namietanému konaniu o prejudiciálnej otázke ústavný súd poukazuje na to, že účelom a podstatou konania o prejudiciálnej otázke je podľa stabilizovanej judikatúry Súdneho dvora spolupráca vnútroštátneho súdu so Súdny dvorom pri výklade práva Európskej únie (ďalej aj „EÚ“). Konanie podľa čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (ďalej len „Zmluva o ES“) je založené na del’be úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom. Je vecou len vnútroštátneho súdu, pred ktorým začal spor a ktorý nesie zodpovednosť za súdne rozhodnutie, posúdiť so zreteľom na

konkrétne okolnosti veci nevyhnutnosť rozsudku o prejudiciálnej otázke pre vydanie rozsudku vo veci samej, ako aj relevantnosť otázok, ktoré položí Súdnemu dvoru. V dôsledku toho je Súdny dvor v zásade povinný rozhodnúť, pokiaľ sa položené otázky týkajú výkladu práva EÚ (napríklad rozsudok z 11. júla 2006, Chacón Navas, C 13/05, bod 32 a tam citovaná judikatúra).

15. Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru podľa čl. 234 Zmluvy o ES (resp. čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ) platí len pre taký vnútroštátny súd, ktorý je súdom poslednej inštancie v konkrétnom spore alebo v inej právnej veci, t. j. súdom, proti ktorého rozhodnutiu nemožno podať žiaden opravný prostriedok.

16. Ak taký súd, ktorý je súdom, proti ktorého rozhodnutiu už niet žiadneho opravného prostriedku, nepredloží prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru, hoci tak urobiť mal, otvára sa otázka ústavnosti jeho postupu so zreteľom na čl. 46 ods. 1 a 4 a čl. 48 ods. 1 ústavy, pričom treba pripomenúť aj jeho povinnosť podľa § 1 v spojení s § 109 ods. 1 písm. c) OSP zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov konania (m. m. IV. ÚS 206/08).

17. Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku nevzniká v každom prípade. Súdny, ktoré sú z dôvodu svojho postavenia vo vnútroštátnom súdnom systéme povinné predkladať prejudiciálne otázky, sa môžu tejto povinnosti vyhnúť za splnenia niektorého alebo viacerých nasledujúcich predpokladov:

a) ak odpoveď na prejudiciálnu otázku by nemala žiadny význam pre vytvorenie právneho základu na rozhodnutie vo veci samej,

b) ak ide o otázku, ktorá bola v skutkovo a právne podobnom prípade vyriešená Súdny dvorom, alebo o právnu otázku, ktorá sa vyriešila v judikatúre Súdneho dvora bez zreteľa na to, v akých konaniach bola predložená (princíp „*acte éclairé*“),

c) ak je výklad práva Spoločenstva alebo Únie taký jasný, že nevznikajú žiadne rozumné pochybnosti o výsledku (princíp „*acte clair*“).

18. V prípade, ak sú uvedené podmienky – vzhľadom na okolnosti posudzovaných prípadov ide o podmienky uvedené v bodoch b) a c) – splnené, všeobecný súd môže a musí aplikovať právo EÚ, resp. musí mu priznať účinky závislé okrem iného aj od druhu prameňa, v ktorom je predmetné pravidlo vyjadrené, bez toho, aby sa musel obrátiť s prejudiciálnou otázkou na Súdny dvor.

19. Už v súvislosti s námietkou sťažovateľky týkajúcou sa použitia ustanovení smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica Rady“), ktorá podľa jej názoru *„nemá v Slovenskej republike povahu prameňa práva a preto sa ňou exekučný súd nemohol riadiť, resp. nemohol z jej aplikácie vyvodzovať určujúce závery formujúce konečné rozhodnutie“*, ústavný súd poukázal na to, že z čl. 288 Zmluvy o fungovaní EÚ vyplýva, že smernica je záväzná pre každý členský štát, pre ktorý je určená, pokiaľ ide o výsledok, ktorý sa má dosiahnuť. Pri uplatňovaní vnútroštátneho práva, či už ide o ustanovenia, ktoré boli prijaté skôr ako smernica alebo neskôr, je vnútroštátny súd, ktorý toto právo vykladá, povinný tak robiť, pokiaľ možno s prihliadnutím na znenie a účel smernice tak, aby sa dosiahol výsledok, ktorý smernica sleduje, a tým sa dosiahol súlad s čl. 288 Zmluvy o fungovaní EÚ [rozsudky Súdneho dvora z 13. novembra 1990, Marleasing (C 106/89, Zb. s. I 4135, bod 8), a zo 16. decembra 1993, Wagner Miret (C 334/92, Zb. s. I 6911, bod 20)]. Aj napriek nemožnosti priamej aplikácie ustanovení smernice (za ustanovených podmienok) majú ustanovenia smernice význam aj pri výklade a aplikácii vnútroštátneho práva vnútroštátnym súdnym orgánom.

20. Ústavný súd už taktiež vyjadril názor, že nie každé nepredloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom EÚ, musí mať automaticky za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 129/2010). Ústavný súd nie je ďalšou odvolacou inštanciou v otázke rozhodnutia všeobecného súdu o (ne)predložení prejudiciálnej otázky (k tomu pozri aj body 19 a 20 uznesenia Spolkového ústavného súdu BVerfG sp. zn. 2 BvR 2419/06 zo 6. mája 2008) a ani v otázke nesprávnej aplikácie práva EÚ.

21. Aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré dostatočne odôvodňuje nepredloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru, nepredstavuje porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru (rozsudok Ullens de Schooten a Rezabek proti Belgicku z 20. septembra 2011, sťažnosti č. 3989/07 a č. 38353/07).

22. S poukazom na uvedené možno formulovať záver, že len zásadné a kvalifikované pochybenie pri rozhodovaní o (ne)predložení prejudiciálnej otázky, ktoré môže spočívať vo svojvoľnom či na prvý pohľad celkom nesprávnom nepredložení prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru v prípade, keď súd sám o interpretácii práva EÚ mal pochybnosti a predbežnú otázku nepredložil, má za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, keďže týmto spôsobom by bola svojvoľne popretá právomoc Súdneho dvora (II. ÚS 129/2010, porovnaj aj rozhodnutie Spolkového ústavného súdu BVerfGe 82, 159 a uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 154/08 z 30. júna 2008).

23. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

24. Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného

práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

25. V nadväznosti na už uvedené ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej je vecou vnútroštátneho (všeobecného) súdu, pred ktorým začal spor a ktorý nesie zodpovednosť za rozhodnutie vo veci samej, posúdiť so zreteľom na konkrétne okolnosti veci nevyhnutnosť rozhodnutia Súdneho dvora o prejudiciálnej otázke na vydanie rozsudku vo veci samej, relevantnosť otázok, ktoré Súdnemu dvoru položí (napr. IV. ÚS 206/08, II. ÚS 129/2010, II. ÚS 163/2010), ako aj to, či sú splnené predpoklady, za ktorých vnútroštátny súd konajúci o veci nemá povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru (m. m. IV. ÚS 108/2010).

26. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

27. Krajský súd v napadnutom rozhodnutí dôvodil, že „*Odvolačiu námietku týkajúcu sa nesprávneho interpretovania povahy smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zo dňa 5. apríla 1993 považuje odvolací súd za neopodstatnenú. Súd prvého stupňa v žiadnom prípade nevychádzal z priameho účinku smernice a ani neuviedol, že sa jedná o primárny prameň práva Európskej únie. Článok 249 ZBS (po nadobudnutí účinnosti Lisabonskej zmluvy sa jedná o článok 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) obsahuje definíciu smernice ako sekundárneho prameňa komunitárneho práva. Smernica je rovnako ako nariadenie záväzná, avšak len so zreteľom na výsledok, ktorého dosiahnutie predpokladá. Členské štáty Európskej únie majú tento výsledok dosiahnuť spôsobom, ktorý si sami zvolia. Tento proces sa nazýva implementácia, ktorou zásadne rozumieme aj prebratie smernice prijatím vnútroštátneho všeobecne*

záväzného právneho predpisu. (MAZÁK, J. - JÁNOŠÍKOVA, M: Základy práva Európskej únie. Ústavný systém a súdna ochrana. Bratislava: Jura Edition, 2009). V Slovenskej republike sa implementácia smernice 93/13/EHS uskutočnila prijatím ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľskom práve (ust. § 52 až 54) v súvislosti so vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie (dňa 01. 05. 2004), Odvolacia námietka oprávneného preto bola aj v tejto časti neopodstatnená.“.

28. Ústavný súd sumarizujúc dosiaľ uvedené dospel k záveru, že krajský súd postupoval v predmetnej veci ústavne konformným spôsobom, keď v odvolacom konaní potvrdil prvostupňové rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne. Svoje rozhodnutie oprel o zistenia súvisiace s preskúmaním rozhodcovskej doložky zakladajúcej právomoc vopred zvoleného rozhodcovského súdu na konanie, ktoré vyložil v kontexte podmienok vnútroštátnej legislatívy so zameraním k ochrane spotrebiteľských práv. Ústavný súd takýto postup všeobecného súdu hodnotí ako ústavne konformný/súladný. Zároveň dodáva, že nie je jeho úlohou do detailov preskúmať predmetný prípad z pozície v danom prípade aplikovaných právnych noriem, ani opätovne podrobiť revíziu napadnuté rozhodnutie krajského súdu so zámerom vylepšiť jeho odôvodnenie, prípadne zostaviť zoznam možných pochybení krajského súdu, ak tieto by nemali takú relevanciu, ktorá by mohla spochybniť ústavnú konformitu záverov v nich prijatých s ústavou (IV. ÚS 270/09, IV. ÚS 27/2010, III. ÚS 165/2012).

29. Navyše, ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti už judikoval svoj názor, ktorým uprednostnil materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného na interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07). Inými slovami, ústavný súd favorizuje/priorizuje zváženie konkrétnych okolností posudzovaného prípadu/prípadov a jeho/ich materiálne dôsledky/vplyv na právnu sféru sťažovateľa. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažovateľkou podanú sťažnosť v tejto jej časti odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

30. V závere svojej argumentácie ústavný súd dodáva, že nemohol prehliadnúť predovšetkým „hmotnoprávne“ aspekty tvoriace nosné dôvody podaných súdnych žalôb v konaní pred všeobecnými (exekučnými) súdmi v kontexte s už právoplatnými rozhodnutiami súdov (všeobecných i ústavného), ktoré sa týkali množstva podobných prípadov súvisiacich s tým istým účastníkom, a to spoločnosťou P., s. r. o. Tieto sú pre všetkých zainteresovaných už notoriety, preto nie je potrebná ich konkretizácia. Vzhľadom na tieto skutočnosti vyvstáva aj otázka, aký význam a efektivitu má pre sťažovateľku tento postup, keďže aj podľa judikatúry ESLP nie je nevyhnutné ako predpoklad možnosti obrátiť sa na tento medzinárodný súdny orgán vyčerpať právny prostriedok nápravy na národnej úrovni, pokiaľ sa javí z materiálneho hľadiska v obdobných prípadoch ako neefektívny.

31. V kontexte s už uvedeným ústavný súd už iba dodáva, že právny zástupca sťažovateľky aj takýmto spôsobom zahlcuje ústavný súd podaniami, o ktorých je/musí si byť už dopredu vedomý, že nebudú v konaní pred ústavným súdom vzhľadom buď na rovnaký spôsob ich vybavenia v predošlom období, alebo na dôvod namietania neexistujúcich porušení základných práv a slobôd úspešné, a ktorých spracovanie z hľadiska časového a kapacitného bráni ústavnému súdu venovať sa tým veciam, ktoré si zasluhujú pozornosť, dokonca i jeho zásah. Takýto postup advokátskej kancelárie ústavný súd vníma len ako snahu o získanie materiálnych prostriedkov (odmeny) bez ohľadu na to, či taký postup zákon umožňuje, a je to porušením buď zákonných, alebo etických povinností advokáta.

32. Ústavný súd s poukazom na uvedené skutočnosti prihliadajúc na zásadu procesnej hospodárnosti konania sťažovateľku upozorňuje, že pokiaľ aj naďalej bude ústavnému súdu podávať takéto typovo zhodné sťažnosti, ktorých nedostatky sú jej známe z jeho rozhodovacej činnosti týkajúcej sa jej obdobných vecí, môže ústavný súd využiť možnosť vyplývajúcu z § 25 ods. 2 poslednej vety zákona o ústavnom súde a odmietnutie sťažností neodôvodniť.

33. Pretože sťažnosť bola ako celok odmietnutá, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky v nej uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2013